

Pedagogisch beleidsplan
Gastouderbureau
De Hoeksche School
Kinderopvang

Inleiding	3
1 Algemeen	4
1.1 De Hoeksche School Kinderopvang	4
1.2 Doelstelling en visie van De Hoeksche School Kinderopvang	4
2 Gastouderopvang	4
2.1 Doelstelling van gastouderopvang	4
2.2 Wat is gastouderopvang	4
2.3 Kenmerken van gastouderopvang	5
2.4 De procedure in het kort	5
3 De rol van het gastouderbureau bij de verzorging en opvoeding van gastkinderen	6
3.1 Toedienen van medicijnen	6
3.2 Toestemmingsformulieren	7
4 Pedagogisch Kader	7
4.1 Het pedagogisch doel	7
4.2 Visie op opvoeding	7
4.3 Pedagogisch klimaat	7
4.4 Ontwikkelingsstimulering	9
5 Voorwaarden en eisen aan gastouderopvang	10
5.1 Selectiecriteria gastouder	11
5.2 Samenstelling van het aantal opvangkinderen	12
5.3 Zorgvuldige koppeling	13
5.4 Begeleiding, ondersteuning van de gastouders gedurende de opvang	13
5.5 Deskundigheidsbevordering	13
5.6 De risico-inventarisatie t.a.v. veiligheid en gezondheid	14
6 Kwaliteitsbewaking van de opvang	14
7 Kindermishandeling	14
8 Privacy	14
9 Oudercommissie	15
10 Klachtenregeling	15
11 Tot slot	15

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van het gastouderbureau van De Hoeksche School Kinderopvang.

Sinds 1 januari 2005 is de Wet Kinderopvang van kracht. Hierin wordt gesteld dat de houder van een gastouderbureau zorg draagt voor een verantwoorde uitvoering van de werkzaamheden van het bureau. Hieronder verstaan zij het tot stand brengen en begeleiden van gastouderopvang die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige omgeving. Voor de pedagogische onderbouwing van de Wet Kinderopvang en de bijbehorende toelichting is gekozen voor de opvoedingsdoelen van professor J.M.A. Riksen-Walraven.

Zij omschrijft die vier opvoedingsdoelen als volgt:

- 1) Een gevoel geven van emotionele veiligheid.
- 2) Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties.
- 3) Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties.
- 4) De kans om zich waarden en normen, de 'cultuur' van een samenleving, eigen te maken; socialisatie.

Doel van het pedagogisch beleidsplan is inzichtelijk te maken voor vraag- en gastouders hoe het gastouderbureau zorgdraagt voor een verantwoorde kinderopvang. Het geeft een beeld van de opvang die kinderen wordt geboden en over de procedures en wijze waarop de opvang is geregeld. Het plan is richtinggevend voor de dagelijkse praktijk van het gastouderbureau en is een richtlijn voor de gastouders zodat zij weten wat er van hen wordt verwacht.

1. Algemeen

1.1 De Hoeksche School Kinderopvang

De Hoeksche School Kinderopvang is een stichting zonder winstoogmerk ten behoeve van ouders/verzorgers.

De Hoeksche School Kinderopvang verzorgt tevens ook diverse vormen van kinderopvang in de Hoeksche Waard. Er wordt veelal gewerkt met de basisschool aan een Integraal Kindcentrum (IKC).

De Hoeksche School Kinderopvang biedt het volgende aan:

- Kinderdagverblijf (KDV), opvang voor kinderen van 0 tot 4 jaar.
- Peutergroepen, voor kinderen van 2 tot 4 jaar als voorbereiding voor de basisschool.
- Buitenschoolse opvang (BSO), voor kinderen in de basisschoolleeftijd. De BSO biedt voor- en naschoolse opvang en dagopvang tijdens schoolvakanties.
- Tussenschoolse opvang (TSO), voor kinderen die overblijven op de basisschool.
- Het gastouderbureau (GOB) bemiddelt en begeleidt de opvang van kinderen tussen van 0 – 13 jaar in een gastgezin of bij de vraagouder thuis (gastouder aan huis).

1.2 Doelstelling en visie van De Hoeksche School Kinderopvang

De doelstelling en visie van De Hoeksche School Kinderopvang is het bieden van professionele kinderopvang binnen de Hoeksche Waard voor kinderen van 0 – 13 jaar. De Hoeksche School Kinderopvang zorgt ervoor dat ouders kunnen werken, studeren of andere activiteiten kunnen ontplooiën. De Hoeksche School Kinderopvang heeft de pedagogische visie vastgelegd in het visiedocument. Deze visie geldt voor alle vormen van opvang van De Hoeksche School Kinderopvang. Deze visie luidt: “De Hoeksche School Kinderopvang is partner in de verzorging en opvoeding van kinderen. We beschouwen kinderen als unieke persoonlijkheden. De Hoeksche School Kinderopvang biedt structuur in een warme en veilige omgeving en begeleidt kinderen in het opgroeien tot zelfstandige en evenwichtige mensen”. Centraal in deze visie staat de overtuiging dat kinderen unieke personen zijn. Hierin ligt de taak van opvoeders om deze unieke persoonlijkheden te helpen opgroeien tot zelfstandige, evenwichtige mensen. Ouders en kinderopvang werken hierin samen. Verder worden in het visiedocument een aantal kernwaarden geformuleerd en uitgewerkt:

- Betrouwbaarheid
- Aandacht en betrokkenheid
- Respect
- Plezier

2. Gastouderopvang

2.1 Doelstelling gastouderopvang

Binnen De Hoeksche School Kinderopvang wil het gastouderbureau flexibele kinderopvang realiseren, zowel wat betreft de leeftijden (0 tot 13 jaar) als opvangtijden (overdag, 's avonds, 's nachts en in het weekend).

2.2 Wat is gastouderopvang

Een gastouderbureau bemiddelt tussen mensen die opvang voor hun kind(eren) zoeken (de vraagouders) en mensen die deze opvang, tegen betaling, willen bieden (de gastouders).

De belangrijkste taken van het gastouderbureau zijn:

- Het werven en selecteren van gastouders.

- Het tot stand brengen van koppelingen tussen vraag – en gastouders.
- Het geven van advies, informatie, scholing en begeleiding tijdens de opvang gericht op de bevordering van de continuïteit en kwaliteit van de opvang.
- Kassiersfunctie.
- Administratieve afwikkeling in het kader van de Wet Kinderopvang.

2.3 Kenmerken van gastouderopvang

Gastouderopvang heeft een heel eigen karakter. De opvang van kinderen door een gastouder is kleinschalig, persoonlijk en vindt plaats bij de gastouder thuis of desgewenst bij de vraagouder. Gastouderopvang kenmerkt zich door opvang die in huiselijke sfeer plaats vindt en door de flexibiliteit die veelal geboden kan worden.

2.4 De procedure in het kort

Werving

Het werven van gast- en vraagouders gebeurt veelal via Social Media en onze website.

Aanmelding

Vraagouders en kandidaat-gastouders bellen het gastouderbureau voor informatie. Zij krijgen uitleg over de werkwijze van het gastouderbureau. Vervolgens wordt er desgewenst een afspraak gemaakt voor een intakegesprek.

Intake

Kandidaat-gastouder:

Het intakegesprek met de kandidaat-gastouder vindt bij haar thuis plaats. Dit gesprek duurt gemiddeld twee uur. Tijdens dit gesprek wordt een vragenlijst ingevuld. Belangrijkste doel van dit intakegesprek is om een duidelijk beeld te geven van wat gastouderopvang inhoudt en te bepalen of de kandidaat geschikt is om als gastouder voor het gastouderbureau van De Hoeksche School Kinderopvang te werken. De kandidaat-gastouder kan tijdens dit gesprek de wensen en voorkeuren t.a.v. dagen en tijden kenbaar maken.

Andere facetten van gastouderopvang zoals: risico-inventarisatie, verklaring omtrent gedrag, persoonsregister en de meldcode worden besproken. Na inschrijving als gastouder wordt een overeenkomst met het gastouderbureau getekend waarin o.a. wordt vastgelegd dat de gastouder bereid is tot samenwerking met het gastouderbureau en tot het accepteren van begeleiding en scholing vanuit het gastouderbureau.

Vraagouder:

Ook het intakegesprek met de vraagouder vindt plaats bij de vraagouder thuis. Dit gesprek duurt gemiddeld anderhalf uur. Het doel hiervan is om duidelijk te krijgen wat de wensen en denkwijze is over opvoeding en andere zaken, die bij de opvang een rol spelen. Ook wordt er gesproken over de werkwijze en regels van het gastouderbureau. De financiële aspecten van de opvang komen tevens ook aanbod. Na inschrijving wordt er een overeenkomst met het gastouderbureau getekend. Indien er een gastouder aan huis gewenst is, wordt bij de vraagouder ook een risico-inventarisatie uitgevoerd van de opvangomgeving.

Kennismaking

Het gastouderbureau zoekt uit het gastouderbestand voor de vraagouder een gastouder, hierbij rekening houdend met:

- Wensen en mogelijkheden van vraag- en gastouder.
- Of een koppeling praktisch haalbaar is (o.a. reisafstand).

- Of er een redelijke kans is op een goede verstandhouding tussen de betrokken personen m.b.t. de opvang.

De profielen van de gast- en vraagouder worden anoniem door het gastouderbureau aan elkaar voorgelegd. Na instemming met een kennismaking volgt er een eerste ontmoeting bij de gastouder thuis of bij de vraagouder als de opvang op de locatie van de vraagouder plaats vindt. Het gastouderbureau is hierbij aanwezig.

Koppeling

Als gast- en vraagouder met elkaar besluiten om de gastouderopvang te willen starten vindt er een koppelingsgesprek plaats.

Tijdens dit gesprek maken gast- en vraagouder concrete afspraken op het gebied van opvang, verzorging, financiën etc. Dit wordt vastgelegd in de overeenkomst tussen vraag- en gastouder. Ook worden afspraken gemaakt over de wenperiode. Na zes weken volgt er een eerste evaluatiegesprek om te kijken of de opvang naar wens verloopt en om de afspraken zonodig bij te stellen.

3. De rol van het gastouderbureau bij de verzorging en opvoeding van gastkinderen

Opvang bij de gastouder thuis

Voor de opvoeding zijn kinderen aangewezen op volwassenen in het algemeen en de ouders in het bijzonder. Als kinderen worden opgevangen bij de gastouder thuis, dragen ouders opvoedtaken tijdelijk over aan de gastouder. De gastouder laat het kind meedraaien in het gastoudergezin, rekening houdend dat er voldoende tijd en aandacht is voor het kind. De ouders blijven eindverantwoordelijk voor hun kind(eren). Van vraagouders wordt dan ook ten eerste verwacht dat zij met de gastouder overleggen en afspraken maken over de opvang van hun kind(eren). Hierbij kan gedacht worden aan praktische zaken zoals slaaptijden en voeding. Ook wordt er gekeken naar het kind, hierbij kan gedacht worden aan: bepaalde gewoontes, karakter, gebeurtenissen in het leven van het kind die van invloed zijn op de opvang, enzovoort.

Opvang bij de vraagouder thuis

Indien de kinderen in het huis van de vraagouder worden opgevangen, worden er ook afspraken gemaakt over praktische zaken en de opvoeding. De gastouder zal geen huishoudelijke taken vervullen in het huis maar zich in de basis richten op de opvoeding en verzorging.

Zoals in de inleiding al vermeld staat, is het gastouderbureau verantwoordelijk voor opvang die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige omgeving. Het gastouderbureau heeft geen dagelijks zicht op de daadwerkelijke opvang. Het gastouderbureau scheidt echter wel voorwaarden en stelt eisen, die nodig zijn om de opvang bij de gastouder thuis goed te laten verlopen. Het kader hierbij wordt gevormd door het pedagogisch beleid zoals hierna is beschreven.

3.1 Toedienen van medicijnen

Tijdens de gastouderopvang kan het voorkomen dat er een medische handeling uitgevoerd moet worden. Zolang het eenvoudige handelingen betreft kan de gastouder dit uitvoeren. Vanuit de Wet BIG is het verboden om medische handelingen uit te oefenen zolang je daar niet bevoegd toe bent. Dit geldt dus voor risicovolle handelingen of handelingen die zorgvuldig uitgevoerd moeten worden. Als gastouder mag je bijvoorbeeld een kind met suikerziekte geen insuline geven, ook al vinden de vraagouders dit goed. Een arts moet daar toestemming en uitleg voor geven. De gastouder mag kinderen wel medicijnen geven als het gaat om antibiotica, neusdruppels etc. Vraagouders moeten

daarvoor wel tekenen op het daar voor bestemde formulier en het medicijn dient in de originele verpakking met naamsticker, geboortedatum en bijsluiter aangeleverd te worden.

3.2 Toestemmingsformulieren

Het gastouderbureau hanteert een toestemmingsformulier waarin afspraken gemaakt worden tussen gast- en vraagouder. Deze afspraken gaan o.a. over het maken van beeldmateriaal, buitenspeelafspraken en het maken van uitstapjes zoals zwemmen. Dit formulier wordt ingevuld en ondertekent door de vraagouder tijdens de start van de opvang. Dit formulier kan tussentijds worden aangepast.

4. Pedagogisch Kader

4.1 Het pedagogisch doel

De Hoeksche School Kinderopvang heeft de vier opvoedingsdoelen van Riksen-Walraven als volgt vertaald:

Het pedagogisch doel van gastouderopvang is dat kinderen zich in een veilige en vertrouwde omgeving ontwikkelen op sociaal, emotioneel, verstandelijk, lichamelijk en creatief gebied tot zelfstandige, evenwichtige kinderen en daarbij hun eigen mogelijkheden en beperkingen ontdekken, met respect voor zichzelf en anderen.

4.2 Visie op opvoeding

Het gastouderbureau gaat er van uit dat de volgende factoren een rol spelen bij de ontwikkeling van kinderen:

- De aanleg van het kind.
- De omgeving waarin het kind opgroeit.
- Een wisselwerking tussen de aanleg van het kind en de omgeving van het kind.

Bij de aanleg van het kind speelt erfelijkheid een grote rol.

De omgeving van het kind bestaat uit het eigen gezin, de familie, het gezin van de gastouder, vriendjes, de burens, de school, de sociale klasse etc. Ook de plaats waar het kind opgroeit, behoort tot de omgeving.

De wisselwerking tussen de aanleg van het kind en de omgeving van het kind is erg belangrijk; zij beïnvloeden elkaar wederzijds. Dit betekent dat de omgeving enerzijds invloed uitoefent op het kind, maar anderzijds het kind ook invloed op zijn omgeving uitoefent. Omdat de gastouder deel uitmaakt van de omgeving van het kind kan zij grote invloed hebben op de ontwikkeling. Als we spreken van opvoeden dan bedoelen we daarmee dat de volwassene invloed uitoefent om het kind in zijn ontwikkeling te stimuleren. De alledaagse omgang tussen gastouder en gastkind bevat veel opvoedende aspecten die doorgaans onbewust plaatsvinden. Van de gastouder wordt verwacht dat zij een pedagogisch klimaat creëert dat past bij de pedagogische doelstelling van het gastouderbureau.

4.3 Pedagogisch klimaat

Geborgenheid en veiligheid

Van kleins af aan heeft een kind behoefte aan geborgenheid en veiligheid. Een kind zoekt de nabijheid van een ander: dit noemen we hechtingsgedrag. Het kind hecht zich aan de ouders die hiermee het kind een veilige en liefdevolle basis bieden. Vanuit deze basis kan een kind ook met een gastouder een veilige vertrouwensrelatie opbouwen. De gastouder heeft als taak deze veiligheid, geborgenheid en vertrouwen te waarborgen. Wanneer een kind zich veilig voelt op zowel emotioneel als lichamelijk gebied is er de ruimte om zich te ontwikkelen op sociaal, emotioneel, lichamelijk en

verstandelijk niveau. Het kind weet dat de gastouder achter hem staat, hem troost als hij dat nodig heeft. Hierdoor voelt het kind zich gewaardeerd, durft het initiatief te nemen, kan het de eigen mogelijkheden ontdekken en kan het zelfvertrouwen ontwikkelen.

Een kind moet bekend zijn met de plaats en de manier van opvang. Het streven is dat steeds dezelfde mensen en kinderen aanwezig zijn en dat de dagindeling voldoende rust en regelmaat biedt. Het speelgoed en de inrichting is afgestemd op de leeftijd(en) van de op te vangen kinderen.

Uitdagingen en grenzen

Door het bieden van uitdagingen die aansluiten bij het ontwikkelingsniveau en belangstelling van het kind stimuleert de gastouder het kind op onderzoek uit te gaan en zich zodoende te ontwikkelen. Een kind ontdekt wat hij wel en niet kan en leert zijn mogelijkheden kennen.

Kinderen zoeken uitdagingen ook zelf op, ze hebben voortdurend de drang om zelf dingen te willen doen. Het is belangrijk dat een gastouder dit proces van zelfredzaamheid stimuleert. Concreet betekent dit, dat de gastouder het kind *binnen zijn mogelijkheden* zoveel mogelijk zelf te laten doen. Kinderen zoeken de uitdaging op, maar weten nog niet altijd wat wel kan en mag en wat niet. Een gastouder moet dus grenzen stellen. Kinderen willen graag weten waar ze aan toe zijn. Wanneer een kind geen grenzen aangereikt krijgt, zal hij voortdurend bezig zijn zo'n grens toch te zoeken. Over het algemeen doet hij dat op een actieve manier, op zoek naar een reactie. Een kind dat weet waar het aan toe is kan zich richten op leukere dingen, zoals spelen. Een gastouder stelt grenzen vanwege: veiligheid, rust en regelmaat, respecteren van anderen en het overdragen van normen en waarden. Grenzen zijn persoonlijk. Bij de ouders zal het kind andere grenzen kennen dan bij de gastouder. Door overleg tussen gastouder en ouders worden deze verschillen zo klein mogelijk gehouden, maar ze zullen er altijd zijn. Dit hoeft geen probleem op te leveren. Kinderen kunnen daar goed mee omgaan, mits de verschillen bekend zijn en zij deze accepteren van elkaar.

Grenzen zullen echter ook overschreden worden, al zijn ze nog zo duidelijk. Het hoort bij de ontwikkeling van het kind om grenzen te verkennen. Wanneer een grens overschreden wordt, mag een gastouder het kind corrigeren. Een gastouder doet dit door de volledige aandacht van het kind te vragen en vervolgens uit te leggen wat er van hem verwacht wordt. We vinden het hierbij belangrijk dat een gastouder duidelijk maakt dat niet het kind, maar het gedrag wordt afgewezen. In geen geval mag er verbaal of fysiek geweld gebruikt worden.

Respect voor eigenheid

Het gastouderbureau beschouwt een kind als een individu, met eigen behoeften en ideeën. Om op te groeien tot een zelfstandige en zelfverzekerde volwassene is het belangrijk dat een kind zichzelf leert waarderen, ook in relatie tot andere mensen. Waardering en respect voor het kind zijn essentieel. Elk kind heeft zijn sterke en minder sterke kanten. Dit betekent niet dat een kind minderwaardig is aan een ander kind, hij is alleen maar anders. Het betekent wel dat een gastouder haar best zal moeten doen om elk kind in zijn waarde te laten en te respecteren. De gastouder doet dit bijvoorbeeld door elk kind aandacht te geven. Een gastouder zal door aandacht te schenken aan een kind, leren wat de behoeften zijn van het kind. De ene keer betekent dit luisteren naar het kind, de andere keer betekent het juist dat ze hem niet stoort in zijn spel. Een gastouder zal moeten leren in te spelen op de behoeften van een kind, om zo respect te tonen voor de eigenheid van het kind. Een kind heeft hier recht op, net als een volwassene. Door het kind respect te tonen, leert het kind zelf ook respect te tonen voor anderen. Kinderen hebben veel fantasie die zij graag gebruiken. Ook hier zal een gastouder respect voor moeten hebben. Ze begrijpt dat een kind graag rent en respecteert dat door een kind hiertoe de gelegenheid te geven. Maar respect betekent ook dat een gastouder een kind stopt als hij dingen gaat doen die schadelijk zijn voor hem zelf of voor anderen.

4.4 Ontwikkelingsstimulering

Het pedagogisch doel van gastouderopvang richt zich op het stimuleren van de ontwikkeling van het kind op de verschillende ontwikkelingsgebieden. Uitgangspunt hierbij is, dat elk kind zich in zijn eigen tempo ontwikkelt. Het heeft geen zin te proberen een kind iets te leren waar het nog niet aan toe is. Het is dus belangrijk dat de gastouder een evenwicht vindt tussen stimuleren en afwachten. Door de dagelijkse omgang zijn gastouders al bezig met het stimuleren van de ontwikkeling van hun gastkinderen. Het praten tegen een baby, terwijl deze verschoond wordt, het doen van kiekeboespelletjes, liedjes zingen, het 'lezen' van een boekje met een peuter, maar ook het praten over de gebeurtenissen op school met een ouder kind, helpen mee aan de ontwikkeling van kinderen. Het gastouderbureau biedt gastouders de mogelijkheid om volgens een VVE-methode (KIKI) te werken.

Verstandelijke ontwikkeling

Met verstandelijke ontwikkeling wordt de ontwikkeling van inzicht (denken en leren), geweten en taal bedoeld.

Een gastouder stimuleert de verstandelijke ontwikkeling van een kind door met hem te praten over wat hij ziet en meemaakt. Ze benoemt wat er gebeurt, bijvoorbeeld: "Nu ga ik even naar de keuken", "Daar ben ik weer". Het kind leert hiermee dat bepaalde dingen met elkaar samenhangen. Dat weggaan bijvoorbeeld ook terugkomen betekent.

De ontwikkeling van het geweten hangt hiermee samen. Een kind zal eerst moeten begrijpen wat een woord betekent voordat hij er zelf iets mee kan. Hij zal eerst moeten leren wat 'nee' betekent, voordat hij zich aan een verbod kan houden, ook als iemand het niet zegt. Dit wil niet zeggen dat een kind zich altijd aan de regels houdt. De aandrang om toch aan een knopje te zitten, is soms groter dan het besef dat het niet mag. De gastouder heeft hierin ook een voorbeeldfunctie. Ze biedt duidelijke grenzen aan het kind. Dit helpt bij de gewetensvorming van het kind.

De taalontwikkeling is een belangrijk onderdeel van de verstandelijke ontwikkeling. Een kind heeft immers vaak taal nodig om zijn gedachten en emoties te kunnen verwoorden en uiten en relaties aan te gaan met anderen. De gastouder stimuleert de taalontwikkeling door veel met het kind te praten, te lezen en te zingen. Een kind dat leert praten kan gestimuleerd worden doordat een gastouder herhaalt wat hij zegt. Het kind merkt dat er naar hem geluisterd wordt en hoort gelijk de goede uitspraak.

Lichamelijke ontwikkeling

Wanneer we het hebben over lichamelijke ontwikkeling hebben we het in eerste instantie over de groei van het lichaam, maar ook met name over spierontwikkeling, beheersing, seksuele ontwikkeling en ontwikkeling van de zintuigen.

Spierbeheersing betreft twee soorten:

- Grote motoriek: 'grote' bewegingen zoals van armen en benen; trappelen, kruipen, lopen, springen, fietsen.
- Fijne motoriek: 'kleine' bewegingen van handen, vingers en tenen; grijpen, vasthouden, blokjes oppakken, kralen rijgen, knippen, prikken, plakken, kleuren, veters strikken.

Het gastouderbureau vindt het belangrijk dat gastouders aandacht besteden aan de lichamelijke ontwikkeling. Dit doen ze door het aanbieden van passende activiteiten aan het kind. Spelenderwijs leert en ontdekt het kind zijn mogelijkheden op dit gebied.

De eerste jaren ontdekt een kind de wereld via zijn zintuigen. Door alles te betasten en in zijn mond te stoppen leert het kind het verschil tussen hard en zacht, koud en warm, zoet en bitter. Een

gastouder houdt rekening met deze eigenschap door mogelijk gevaarlijke voorwerpen buiten het bereik van kinderen te houden.

Tussen nul en vier jaar zijn kinderen vooral bezig met het ontdekken van hun eigen lichaam. Ze schamen zich nergens voor en kunnen het fijn vinden om bloot te spelen en te zwemmen. Tussen vier en acht jaar zijn kinderen meer geïnteresseerd in seksualiteit en alles daar omheen. Ze kunnen terloops allerlei vragen stellen over onderwerpen waar volwassenen soms van schrikken. Vanaf acht jaar lijkt het alsof kinderen totaal niet meer bezig zijn met seksualiteit. De andere sekse is 'stom', al zijn ze wel verliefd. Vieze moppen en woorden zijn erg interessant, maar het fijne willen ze er niet van weten. Toch komen ze wel met seks in contact, bijvoorbeeld via sociale media, het schoolplein, bij vriendjes, op televisie enzovoort. Gastouders moeten hier op een verantwoorde manier mee omgaan. Dit houdt in, dat ze het kind in deze ontwikkelingsfasen respecteren en duidelijk maken dat seksualiteit niet vies is. Elke gastouder heeft haar eigen grenzen met betrekking tot dit onderwerp en kan sommige vragen te persoonlijk vinden, of weet niet hoe hierop te reageren. In dat geval kan zij uitleggen aan het kind dat zij hier niet over wil praten. Zo kan ze ook direct duidelijk maken dat het onderwerp voor haar op dat moment te persoonlijk is, maar niet taboe. Een kind kan daar begrip voor opbrengen, mits het duidelijk uitgelegd wordt.

Emotionele ontwikkeling

Een kind zal zich bij een gastouder ook emotioneel ontwikkelen. Denk hierbij aan het ontdekken en ervaren van allerlei emoties bij zichzelf, maar ook bij en van anderen. Tevens leert hij hoe deze emoties er bij anderen mensen/kinderen uit kunnen zien. Een kind dat zich emotioneel goed ontwikkelt, zal vertrouwen ontwikkelen en zich in relaties met andere beter staande kunnen houden. De emotionele ontwikkeling wordt bevorderd als een kind de ruimte krijgt bij de gastouder om de verschillende emoties te kunnen uiten. Dit houdt in dat een kind bij de gastouder bijvoorbeeld boos mag zijn als iets niet lukt. Maar het kind mag ook verdrietig of bang zijn. We bedoelen hiermee dat een gastouder deze emoties bij het kind niet onderdrukt of afwijst, maar neemt het serieus en praat met het kind hierover, zodat hij ermee om leert gaan.

Ook binnen de emotionele ontwikkeling zijn er grenzen. Een kind mag begrenst worden in zijn boosheid of verdriet door de gastouder. Een kind moet leren wanneer het uiten van emoties wel of niet kan en op welke manier de juiste is. Soms is praten beter dan even uitschreeuwen. De gastouder begeleidt een kind hierin, zij geeft de grenzen aan. Een gastouder bereikt dit door zelf het goede voorbeeld te geven, maar ook door hierover met het kind te praten. Het toelichten van het 'waarom' is ook hierbij weer belangrijk. Een kind heeft behoefte aan duidelijkheid.

Sociale ontwikkeling

Ook de sociale ontwikkeling is een vorm van ontwikkeling waar men onbewust, vaak spelenderwijs, aandacht aan besteedt. Dit geldt ook voor gastouderopvang. Een kind komt bij de gastouder in contact met andere omgeving met hierin mogelijk andere volwassenen en kinderen. Indien het kind bij de vraagouder thuis wordt opgevangen komt er iemand anders in huis wat ook verschillen met zich mee brengt.

Puur door gewoon 'contact te hebben', ontwikkelt een kind zich al op het sociale vlak. Hij leert, door naar anderen te kijken hoe je met elkaar omgaat en ervaart zelf ook in het contact met anderen welke invloed mensen op elkaar kunnen hebben.

Zoals al eerder in dit beleid naar voren is gekomen, is respect voor elkaar erg belangrijk. Maar ook zelfrespect, om kunnen gaan met ruzie, samen spelen en rekening houden met anderen zijn belangrijke aspecten van de sociale ontwikkeling. Een gastouder heeft hier een voorbeeldfunctie in.

5. Voorwaarden en eisen aan gastouderopvang

Het gastouderbureau schept voorwaarden en stelt eisen, die nodig zijn om de opvang bij de gastouder thuis goed te laten verlopen. Het gastouderbureau doet dit door:

- Het selecteren van gastouders. Het gastouderbureau hanteert hierbij selectiecriteria.
- Eisen te stellen aan de samenstelling van het aantal kinderen dat door de gastouder wordt opgevangen.
- Een zorgvuldige koppeling tot stand te brengen tussen de vraag- en gastouders.
- Begeleiding en ondersteuning van de gastouders gedurende de opvang.
- Deskundigheidsbevordering van de gastouders.
- Het uitvoeren van risico-inventarisaties t.a.v veiligheid en hygiëne.

5.1 Selectiecriteria Gastouder

Algemeen

De gastouder:

- Is minimaal 21 jaar.
- Is in het bezit van een certificaat of diploma dat voldoet aan de gestelde deskundigheidseisen minimaal mbo 2 helpende zorg/welzijn.
- Is lichamelijk en geestelijk gezond.
- Heeft verantwoordelijkheidsgevoel.
- Beschikt over organisatietalent.
- Heeft een open en flexibele instelling.
- Beschikt over goede communicatieve vaardigheden.
- Spreekt tijdens het werk de Nederlandse taal en beheerst deze voldoende.
- Is in staat tot reflecteren op eigen handelen.
- Kan stabiliteit en continuïteit in de opvang bieden.
- Is regelmatig en gedurende minimaal een half jaar beschikbaar voor opvang.
- Is in het bezit van een certificaat EHBO voor kinderen (volgens eindtermen van het Oranje Kruis).
- Staat geregistreerd in het persoonsregister.
- Heeft een aansprakelijkheidsverzekering.
- Is in het bezit van een mede-inzittenden verzekering bij vervoer van gastkinderen met de auto.
- Is goed telefonisch bereikbaar gedurende de opvang.
- De eigen kinderen mogen niet onder toezicht staan.
- Woning voldoet aan de eisen die de GGD stelt.
- In de voorziening mag niet gerookt worden als de gastkinderen aanwezig zijn.

Motivatie:

De gastouder:

- Wil graag een bijdrage leveren aan de opvoeding van andermans kinderen.
- Staat positief t.o.v. het feit dat kinderen worden opgevangen door anderen dan de eigen ouders.

Pedagogische kwaliteiten:

De gastouder:

- Heeft ervaring met of kennis van de ontwikkeling van kinderen van 0-13 jaar door eigen of andere kind(eren) of door een opleiding.
- Heeft aandacht voor en inzicht in de individualiteit van het kind.
- Kan kinderen verzorgen, begeleiden en stimuleren in hun ontwikkeling.
- Kan warmte en geborgenheid bieden aan de gastkinderen.

Relatie gastouder versus gastouderbureau:

De gastouder:

- Is bereid tot samenwerking met het gastouderbureau.
- Staat open voor begeleiding en advies vanuit het gastouderbureau.
- Houdt zich aan het pedagogisch beleid zoals vastgelegd in het pedagogisch beleidsplan.
- Is bereid tot het volgen van een verplichte cursus/scholing.
- Probeert zoveel mogelijk deel te nemen aan de thema-avonden.
- Is bereid de richtlijnen van het gastouderbureau te hanteren.

Relatie vraagouder versus gastouder:

De gastouder:

- Kan open staan en respect opbrengen voor de levenswijze en ideeën van de vraagouder.
- Heeft respect voor ouder-kind relatie.
- Kan integer omgaan met vertrouwelijke informatie van de vraagouder.
- Is bereid tot samenwerking en overleg met de vraagouder.
- Kan afspraken maken met de vraagouder en houdt zich eraan.
- Kan problemen bespreekbaar maken, eventueel met behulp van het gastouderbureau.

Gezin en omgeving van de gastouder:

- De gezinsleden van de gastouder staan positief tegenover de opvang van gastkinderen.
- De gezinssituatie is stabiel, de opvang mag niet gebruikt worden om onverwerkte problematiek op te lossen.
- Is bereid (zo nodig) om in en/of om het huis aanpassingen te verrichten.
- De huisdieren lijken volledig te vertrouwen.
- Andere volwassenen die structureel meer dan een half uur per drie maanden aanwezig zijn op het moment van opvang, dienen zich in te schrijven bij het persoonsregister.

5.2 Samenstelling van het aantal opvangkinderen

- In principe mogen niet meer dan zes kinderen in de leeftijd tot 13 jaar gelijktijdig worden opgevangen. Eigen kinderen tot 10 jaar worden meegerekend.
- In de leeftijd onder de vier jaar, mogen maximaal vijf kinderen gelijktijdig worden opgevangen, inclusief eigen kinderen meegerekend.
- Er worden maximaal vier kinderen tot twee jaar gelijktijdig opgevangen, waarvan er echter nooit meer dan twee baby's jonger dan 1 jaar tegelijkertijd aanwezig mogen zijn.

Een voorbeeld en ter verduidelijking voor een opvang dag:

- *2 baby's onder 1 jaar, 2 kinderen tussen 1-2 jaar, 1 kindje van boven de 2 jaar.*
- *Heb je geen baby's dan heb mag je 4 kinderen tot 2 jaar hebben en 1 kindje van boven de 2 jaar.*
- *Heb je geen kinderen onder de 2 jaar, dan mag je 5 kinderen tussen de 2-4 jaar hebben.*

Voor wat betreft het aantal gastkinderen en de samenstelling van de kinderen in leeftijd, wordt per gastouder bepaald wat de mogelijkheden zijn. Dit is uiteraard afhankelijk van de eigen voorkeuren en mogelijkheden van de gastouder. Maar ook de vraagouder kan bepaalde wensen hebben. Het gastouderbureau bepaalt uiteindelijk hoeveel kinderen er maximaal opgevangen kunnen worden, gebaseerd op de inschatting van wat de gastouder aan kan. Als er naast kinderen jonger dan vier jaar

ook oudere kinderen worden opgevangen (buitenschoolse opvang) kan het incidenteel voorkomen dat gedurende een korte periode van de dag maximaal zes kinderen tegelijk aanwezig zijn. De 'boventallige' kinderen zijn dan altijd ouder dan vier jaar. De gastouder bij wie dergelijke opvang plaatsvindt overlegt aan het gastouderbureau een lijst met namen, adressen en telefoonnummers van minstens drie volwassenen die in geval van calamiteiten de gastouder kunnen ondersteunen. Calamiteiten worden gemeld bij het gastouderbureau. De gastouder laat de kinderen niet alleen of aan het toezicht van anderen over.

5.3 Zorgvuldige koppeling

Het tot stand brengen van een 'goede' koppeling is de belangrijkste voorwaarde voor een kwalitatieve goede opvangsituatie. De vraagouder moet ervan overtuigd zijn dat het kind gedurende de opvang in goede handen is. Wanneer hier twijfel over is, bestaat de kans dat deze onzekere gevoelens worden overgebracht op het kind. Op deze manier kan er voor het kind een 'onveilig' opvoedingsklimaat ontstaan. Voor de gastouder geldt echter eveneens dat zij haar werk pas optimaal kan uitvoeren als zij het vertrouwen geniet van de vraagouder.

5.4 Begeleiding, ondersteuning van de gastouders gedurende de opvang

Gedurende de opvang vindt er minimaal één keer per jaar een evaluatiegesprek plaats met gastouder en vraagouder. Tijdens dit gesprek komen naast de zakelijke en praktische aspecten van de opvang, ook het welbevinden en de ontwikkeling van het kind aan de orde. In de meeste gevallen voltrekt de ontwikkeling van kinderen zich op een 'normale' manier. Soms wijkt de ontwikkeling af. Omdat een gastouder haar gastkinderen regelmatig in allerlei situaties ziet, is het mogelijk dat zij eventuele afwijkingen in de ontwikkeling denkt waar te nemen. Daarbij ziet een gastouder vaak verschillende kinderen van verschillende leeftijden over een langere periode, waardoor eventuele verschillen of veranderingen in het gedrag van een kind haar kunnen opvallen. Het gastouderbureau verwacht dat zij daar oog voor hebben. Het is belangrijk dat vermoedens omtrent een afwijkende ontwikkeling tijdig wordt uitgesproken, sowieso naar vraagouders en eventueel voor advies het gastouderbureau wordt benaderd. Op die manier, kan indien nodig, worden ingegrepen en/of doorverwezen worden naar de juiste instanties.

Verder vindt er minimaal één keer per jaar een gesprek plaats met de gastouder en het gastouderbureau. Tijdens dit gesprek komen o.a. de volgende zaken aan de orde: het werken als gastouder, de communicatie en samenwerking met het gastouderbureau, de behoefte aan ondersteuning en scholing etc.

Buiten deze gesprekken om, kan de gast- of vraagouder contact opnemen met het gastouderbureau in geval van vragen, problemen of de behoefte aan informatie.

5.5 Deskundigheidsbevordering

Deskundigheidsbevordering kan plaatsvinden door middel van cursussen en thema-avonden, maar ook door individuele begeleiding of met behulp van literatuur. Deskundigheidsbevordering is belangrijk om de gastouders up-to-date te houden betreft nieuwe ontwikkelingen binnen de gastouderopvang.

De deskundigheidbevorderingen worden op verschillende manieren aangeboden door het gastouderbureau. Het aanbod bestaat o.a. uit:

- Het aanbieden van de Kinder-EHBO en de herhaalcursussen.
- Gastouders worden minimaal één keer per jaar uitgenodigd voor een thema-avond over een opvoedkundig onderwerp, waarbij het onderwerp zoveel mogelijk aansluit bij het werk van de gastouders.

- Het organiseren van vergadermomenten met meerdere gastouders. Tijdens deze bijeenkomsten worden ervaringen uitgewisseld en kunnen bepaalde thema's en onderwerpen besproken worden.
- Het geven van adviezen.
- Kennis overdragen van de meldcode van Veilig Thuis.

5.6 De risico-inventarisatie t.a.v veiligheid en hygiëne

Het huis waar de opvang plaatsvindt, moet voldoende veilige en hygiënische ruimtes hebben om te kunnen eten, te slapen en te spelen, afgestemd op het aantal kinderen en de leeftijd hiervan. Voor kinderen die gedurende de opvangtijden behoefte hebben aan een slaapplek, is er een rustige ruimte met een, op de leeftijd van het kind afgestemd, bedje.

Verder vindt het gastouderbureau het belangrijk dat er een mogelijkheid is voor het kind om met of zonder begeleiding buiten te spelen. Dit kan in de eigen tuin zijn of in een buitenspeelplaats in de directe omgeving. Jaarlijks wordt er een risico-inventarisatie t.a.v. veiligheid en hygiëne uitgevoerd bij de gast- of vraagouder thuis. Aan de hand van vragenlijsten worden de risico's geïnventariseerd en indien nodig in samenspraak met de gast- en vraagouder aanpassingen gedaan. De uitgevoerde risico-inventarisaties zijn een gespreksonderwerp tijdens de jaarlijkse evaluatie met de vraag- en gastouder en kan door de vraagouder worden ingezien.

Bij vervoer van het kind met de auto of de fiets wordt als voorwaarde gesteld, dat hierbij voldaan wordt aan de wettelijk veiligheidsnormen.

6. Kwaliteitsbewaking van de opvang

Zoals eerder vermeld is, heeft het gastouderbureau geen dagelijks toezicht op de daadwerkelijke opvang. Door de regelmatige contacten met gastouders en vraagouders ontstaat er echter wel een beeld van de opvang. Mocht hieruit blijken dat de opvang niet voldoet aan de wettelijke kwaliteitseisen en/of de normen die het gastouderbureau hanteert, dan zal er een gesprek volgen waarin duidelijke afspraken worden gemaakt omtrent verbeteringen. Mocht deze verbeteringen binnen redelijke termijn uitblijven, dan zal de opvang bij de betreffende gastouder beëindigd worden en wordt de gastouder uitgeschreven. Indien gast- en vraagouder toch met elkaar verder wensen te gaan, zullen zowel de gastouder als de vraagouder worden uitgeschreven.

7. Meldcode kindermishandeling

Het gastouderbureau beschikt over een protocol "Kindermishandeling". Dit protocol heeft betrekking op hoe te handelen:

- Wanneer een gastouder mishandeling door een vraagouder vermoedt.
- Wanneer een vraagouder mishandeling door een gastouder vermoedt.
- Wanneer het gastouderbureau mishandeling door een gastouder vermoedt.
- Wanneer een gastouder mishandeling bij een andere gastouder vermoedt.
- Wanneer een gast- of vraagouder mishandeling door het gastouderbureau vermoedt.

Het protocol ligt ter inzage bij het gastouderbureau.

8. Privacy

De medewerker van het gastouderbureau kent geen wettelijk vastgesteld beroepsgeheim, maar dient zich daar tóch naar te gedragen. Dit houdt in dat zij vertrouwelijk omgaat met de persoonlijke gegevens van gast- er vraagouder. Zo mag tijdens de bemiddelingsfase niet zonder toestemming persoonlijke gegevens van vraag- en gastouder worden doorgegeven. Gastouderopvang is een vorm van kinderopvang waarbij vraag- en gastouder veel van elkaar horen en zien. De gast- en de

vraagouder dienen zich ervan bewust te zijn dat zorgvuldige omgang met privacygevoelige informatie een voorwaarde is om de opvang te laten slagen.

9. Oudercommissie

Het gastouderbureau dient minimaal 2 vraagouders te hebben vertegenwoordigd in de centrale oudercommissie. Als vraagouder kunt u deelnemen aan de oudercommissie. De oudercommissie adviseert over tal van zaken, zoals het beleid inzake opvoeding, veiligheid en prijzen. Tijdens het intakegesprek met de vraagouder wordt hierover meer informatie verstrekt en ontvangt de vraagouder een informatiebrief van de oudercommissie.

10. Klachtenregeling

Het uitgangspunt van De Hoeksche School Kinderopvang is om met de dienstverlening zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de wensen en behoeften van ouders. Wanneer ouders niet tevreden zijn kunnen zij hiervan melding maken bij de coördinator van het gastouderbureau. Getracht zal worden om in goed overleg tot een oplossing te komen. Mocht dit niet tot tevredenheid stemmen dan kan er een klachten/suggestieformulier worden ingevuld. De klacht zal dan door de directie behandeld worden.

Mocht er geen overeenstemming mogelijk zijn, dan is er de mogelijkheid om een externe klacht in te dienen bij de geschillencommissie Kinderopvang.

11. Tot slot

Gastouderopvang is een wettelijk volwaardige vorm van kinderopvang. Kwaliteit in de kinderopvang is van groot belang. Slechte kwaliteit van de opvang vormt een directe bedreiging voor de ontwikkeling van kinderen. Goede kwaliteit van de opvang kan kinderen iets extra's bieden. Bij gastouderopvang wordt de opvang i.p.v. door beroepskrachten, verzorgd door enthousiaste 'ervaringsdeskundigen' in de eigen woning of de woning van de vraagouder. Deze variatie in opvangomgeving en achtergronden van de gastouders, is o.a. de kracht van de gastouderopvang. Op deze wijze kan zoveel mogelijk tegemoet gekomen worden aan wensen van vraagouders. Tegelijkertijd zorgt deze variatie in de gastouderopvang ervoor dat het waarborgen van de kwaliteit van groot belang is. Het werken aan pedagogische kwaliteit is echter nooit af; het is een voortdurend proces van ontwikkeling en afstemming tussen al betrokkenen bij de opvang.